

Catalina MOREY SUAU
Institut de Ciències de l'Educació. UIB

Elisabet Abeyà Lafontana

per tornar a contar contes... en esperanto

El seu primer llibre fou *La bruixa que va perdre la granera i altres contes*. Doncs, sense granera i tot, les seves bruixes han viatjat molt. Els seus nanets, gallets, anyellets, godinetes i dracs, ja parlen francès, suec, neerlandès, basc, asturià i castellà. I és que la seva obra ha estat traduïda a tots aquests idiomes.

La mare de tots aquests entremaliats personatges neix a Barcelona, tot i que des del 1974 viu en un paratge de conte: Bunyola.

A més d'escriptora és mestra d'educació infantil, psicològica i ha fet traduccions, d'entre les quals destaca les de les obres de Joan Mascaró, una de les persones que més admira.

Parlar amb ella és com tornar a casa després d'un llarg viatge: et transmet serenor, pau i conhort. És el tipus de persona que et plau d'haver conegut.

Vostè ha viscut molt de prop el moviment de les Escoles Mallorquines. Ens podrieu fer una sinopsi del que ha representat i del que heu aconseguit?

El moviment d'Escoles Mallorquines és un esforç de molta, molta de gent que ha volgut, ha cregut possible i, en certa mesura, ha aconseguit un ensenyament en català de qualitat. Sempre hi ha hagut la il·lusió d'anar-hi implicat més gent, més professors, més escoles, d'anar aconseguint l'acceptació de les famílies, de demostrar que l'ensenyament en català és condició de modernitat i de futur.

I ara, quin futur li augurariau?

Doncs, supòs que existirà mentre sigui necessari, mentre el col·lectiu del professorat senti la necessitat d'unir-se i fer pinya, de continuar demostrant que ensenyar en català és la manera d'ajudar els infants a sentir-se arrelats, a poder estirar els braços cap al món.

Enguany simultàniament organitzau el I Congrés de Llengua i Ensenyament a Mallorca. Amb quina finalitat l'heu organitzat?

Amb aquest Congrés es pretén donar força a la part de reflexió que sempre ha acompanyat el moviment d'Escoles Mallorquines i que a vegades ha quedat un poc tapat per la festa. Enguany volem festa i reflexió. Volem parlar en veu alta del que ens preocupa, de la situació de l'ensenyament en català, del que hem fet i del que ens queda per fer, de com ens hem d'anar adequant als canvis de la societat. Volem sentir tots els implicats i volem avançar junts.

Quan i on es fa la XV Trobada d'Escoles Mallorquines?

A Palma, al Passeig Sagrera, dissabte, dia 8 de maig a les 16.30.

Quines activitats ofertareu?

A més a més del Congrés, que es clourà dissabte al migdia, hi haurà una exposició de material audiovisual i informàtic en català, i també activitats per als infants i la confecció d'una estora formada per molts bocins que s'hauran elaborat a cada escola i que simbolitzarà el camí realitzat entre tots durant aquests anys. L'estora servirà de pas a la flama de la llengua els darrers metres del Correllengua.

Quan s'obre el termini d'inscripcions i a on es fa?

El termini ja està obert. Tots els centres educatius i totes les associacions de pares n'han rebut informació. Als centres participants ja s'està elaborant el boci d'estora per a la festa. Qui en vulgui més informació pot telefonar als matins al 971 760078.

“La llengua és la clau”?

La llengua és molt important. És la clau que ens obre les portes del món. Però no ens hem de quedar amb la llengua i prou. Crec que és hora que pensem què feim amb la llengua, què deïm, què sentim, què oferim...

El traspàs de les competències educatives i el decret de mínims ha esdevingut un veritable impuls per a l'ensenyament en català?

De moment no veig que sigui un impuls. Ho veig com un mínim reconeixement a la feina que des de fa molts d'anys ha dut a terme una part de la societat i especialment dels mestres. Potser serà un impuls per a tots

aquells que encara en dubtaven, que encara es pensaven que en castellà s'aprenien més coses... Tant de bo!

La seva filla i el seu fill pertanyen a una colla de castellers de Mallorca. Com els veis els castells, com un esport, com un joc o com una metàfora social, com diu P. Morey?

Si és un esport o un joc, no ho sé. Segons com t'ho miris pot tenir aspectes d'una o altra cosa. La metàfora de la vida tal com la veu Pere Morey, la trobo interessant, però a mi no se m'havia acudit mai fins que ell m'ho va explicar. Això que els més petits s'enfilin damunt els més grans i més forts li suggereix que en la societat qui sobresurt no sempre és qui té més possibilitats sinó el més *tropa*, qui s'aprofita de la força dels altres. Evidentment, és una comparació possible, però a mi, per deformació professional, perquè em sembla que els infants són el més gran que tenim, no se'm podia haver acudit mai. A mi m'havia cridat l'atenció l'aspecte solidari dels castells, aquesta possibilitat de construir entre tots una cosa que individualment no seria possible. I també la diversitat de constitucions físiques, la gent tan aparentment diferent que sol formar part d'una colla castellera. Això hauria de comportar el conreu d'uns valors solidaris que no sempre es dona perquè saps que en som, de complicats, els humans!

Les onades d'immigració no tenen excessiu respecte cap a les peculiaritats de l'illa. Quin grau de normalització lingüística creis que vivim?

El grau de normalització lingüística que vivim és molt de broma. Però crec que la immigració no n'és culpable. Quan una persona canvia de lloc de residència s'adapta al nou lloc amb allò que li és necessari per sobreviure, entès en un sentit físic, cultural i social. Si a Mallorca no li és necessari aprendre català per relacionar-se, ni tenir actituds de respecte cap al medi ambient... de qui és la culpa? Crec que més aviat l'hem de cercar entre nosaltres mateixos, que no tenim una capacitat organitzativa suficient i permetem que la nostra terra sigui governada per gent que no se l'estima.

El professor Josep Palou és sancionat amb la suspensió de dos mesos de feina i de sou i amb el canvi de lloc de feina.

Aquesta és una història que no m'agrada ni com comença, ni com es desenvolupa, ni com acaba. Amb

aquest càstig final infringit per l'Administració, crec que no s'han tingut gens en compte les repercussions educatives del cas, o sigui, l'efecte que això hagi pogut tenir sobre els alumnes, que al cap i a la fi és el que ens hauria d'importar més. Jo em deman: si uns al·lots tiren pots pel cap d'un professor i així aconseguixen l'atenció de tot Mallorca, dels mitjans de comunicació i, a més a més, que castiguin el professor, què hauran après els alumnes amb tot això? Damunt quin cap deuen estar tirant pots ara? Amb això del canvi de lloc de feina crec que el professor Palou hi deu haver sortit guanyant. Deu estar molt més tranquil sense haver de veure cada dia uns companys que no el varen saber entendre ni una mica i no van mostrar amb ell la més mínima solidaritat.

Un Espai Mallorca a Barcelona i Müller a Palma i a Inca.

Està molt bé que hi hagi punts de comunicació entre Mallorca i Barcelona que suposin un intercanvi cultural. Això dels Müller, no ho sé, no hi he anat mai. A mi m'agraden les botiguetes de prop de ca meua, els espais comercials petits, el mercat del meu poble...

En aquests moments estan sorgint molts de grups que fan música en català que no aconseguixen el relleu, l'èxit i la popularitat necessaris. Què els manca?

Els manquen discogràfiques, distribuïdores, suport dels mitjans de comunicació...

"Els castellanoparlants són *fatxes* i els catalanoparlants independentistes". Per vostè, hi hauria altres opcions?

Perdona, però aquesta pregunta és molt simplista. I hi ha més opcions que ser *fatxa* o independentista. I tant entre els castellanoparlants com entre els catalanoparlants et pots trobar tota la gamma d'ideologies. Jo ja he crescut un poc i sé que darrere les aparences i darrere les etiquetes hi ha persones amb tota la seva complexitat.

Avui dia gairebé no s'anuncien classes de boleros, jotes o mateixes. L'oferta en ball són les sevillanes. Potser les nostres danses ja no ens serveixen per expressar els nostres sentiments?

És clar que les formes d'expressió poden variar amb el temps. De tota manera, no crec que els boleros no serveixin i les sevillanes, sí. Això de les sevillanes ha estat molt imposat. Durant molts d'anys han estat símbol d'espanyolitat i ja sabem que hi ha estaments interessats a fer-nos sentir espanyols. Mira, sé d'un institut de Palma on s'obliga els alumnes a ballar sevillanes el mes d'abril dins l'assignatura d'Educació Física. No es demana als alumnes com volen expressar els seus sentiments. Se'ls obliga a ballar sevillanes i fora. I si no t'agrada, ja t'entendràs amb ton pare quan vegi les notes!

1.000 persones es concentren a Lluc per la II Trobada de l'OCB per reivindicar la unitat del català i per ajudar les comunitats castellanoparlants de Mallorca a integrar-se en la cultura mallorquina i a estimar i utilitzar el català com a llengua vehicular. "Només" 1.000 persones.

No ho trob tan poc. Pensa que això només és l'aperitiu de la Diada del mes de maig. No es pot pretendre que molts de mils de persones es mobilitzin moltes de vegades a l'any. Veuràs com a la Diada, dia 8 de maig, hi haurà molta més gent.

Podríem comentar ara una recent enquesta del CIS sobre l'ús de la llengua pròpia en comunitats bilingües. Els resultats obtinguts indiquen que els habitants de les Balears utilitzen el català un 57,7% més que a Catalunya, comunitat que moltes de vegades ens serveix de referent. Voldries fer-hi algun comentari?

Jo, en general, no crec gaire en les enquestes, perquè tenc alguns amics que per afany de no sentir-se controlats mai no contesten la veritat del que pensen. Però perquè es-

tiguem un poquet per sobre de Catalunya en gent que utilitza el català tampoc no és per botar d'alegria, perquè allà estan ben enfora d'una normalitat en l'ús de la llengua. I a més, aquest 57% de persones que utilitzen el català, quan l'utilitzen? Només a ca seva? Quan no els veu ningú?

Agafant els títols dels teus contes: *Què vols ser quan siguis gran?* i *Quin regal d'aniversari et faria més il·lusió rebre?*

Quan sigui gran vull ser una àvia marxosa, que encara sàpiga protestar, i de regal d'aniversari, tots em van bé, mentre siguin fets amb amor, per algú que m'estimi.

Elisabet Abeyà enfront del ruixat de preguntes

1. Si ara us sortís un geni de dins una llàntia, quins tres desigs li demanarieu?

Un capell que fa tornar invisible, un flabiol que toqui tot sol i una vareta màgica.

2. De quins dels seus assoliments estau més cofoia? I què més us agradaria assolir?

De ser mare dels meus fills. M'agradaria veure'ls créixer feliços.

3. Si no visquéssiu aquí i ara, on i quan us agradaria viure?

En un temps passat, sent dona, no m'ho vull ni imaginar, per tant, triaria un temps futur, poscm la segona meitat del segle XXI.

4. Quines tres persones reals admirau més?

Gandhi, Zamenhof i el meu pare.

5. Els vostres herois de ficció preferits.

Sant Jordi, Opoton el Vell, en Patufet.

6. La vostra idea de felicitat és...

Gens original.

7. Us heu de gastar 10 milions en tres dies. Com ho faríeu?

A poc a poc, amb seny i amb alegria.

8. Quin fet de la Història General us hauria agradat canviar?

Totes les dictadures del s.XX.

9. Quin llibre teniu al capçal del llit?

Llànties de Foc, de Joan Mascaró.

10. Què hauríeu triat al lloc de Paris? (Hera: poder; Pal·les: saviesa; Afrodita: bellesa)

Pal·les.

11. Buda, Crist, Epicur, Horaci o Mahoma?

Un poquet de cadascú i una miqueta d'alguns altres. L'essencial és en comú.

12. Com voldríeu que us recordassin?

Cadascú com li vagi bé, i si ningú no se'n recorda, de mi, tant em fa si ja no hi som.

13. Com creis que serà l'ensenyament del futur?

Més massificat.

14. I com voldríeu que fos?

Més humà.

15. Quina pregunta us hauria agradat que us fes?

La veritat és que ja m'ha bastat.

